

UiO : **Department of Sociology and Human Geography**
University of Oslo

Elevene på OHG, Nissen og Vika: trivsel, fest og fare

23/9 2026

Willy Pedersen.

Professor i sosiologi, Universitetet i Oslo

Opplegget

- De fleste har det bra
- Gutter og jenter i Gen Z
- Russetid
- Alkohol
- Kokain
- Sju rusvett-regler til foreldre og ungdommer

Ung i Oslo 2026: Ungdom har det bra

- De fleste har det bra
- Økt tro på framtida
- De fleste trives på skolen
- Litt mindre narkotika
- Flere med i organisert fritid
- [Ung i Oslo 2026 - OsloMet](#)

Hva preger jentene i Gen Z mht verdier

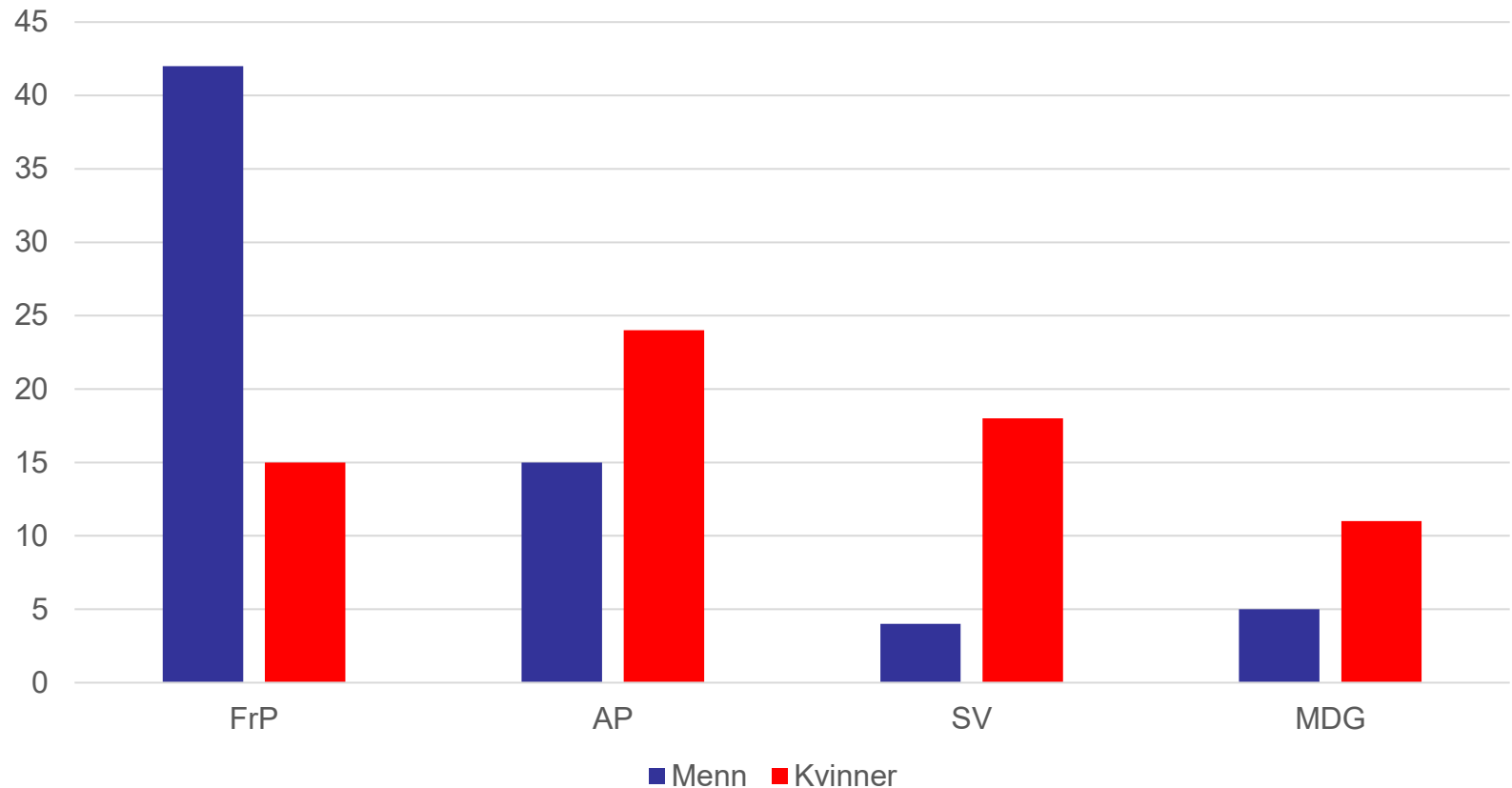
- Relasjonelt orienterte
- Opptatt av likestilling
- Av psykisk helse /trygghet
- Politisk mot venstre
- Paradokset:
- Mye ressurser, mye stress

Hva preger guttene i Gen Z mht verdier

- Mestring, kompetanse
- Status, prestisje
- Politisk mot høyre
- Opptatt av høy lønn
- Paradokset:
- Oppleve seg “politisk ukorrekte”.

Polarisering ved valget 2025 (alder 18-24 år)

Skolehverdagen også mer kjønnssegregert

Ny på skolen: Klassen til Nina drar på hyttetur

Trylledrikken: 200 ungdommer forteller

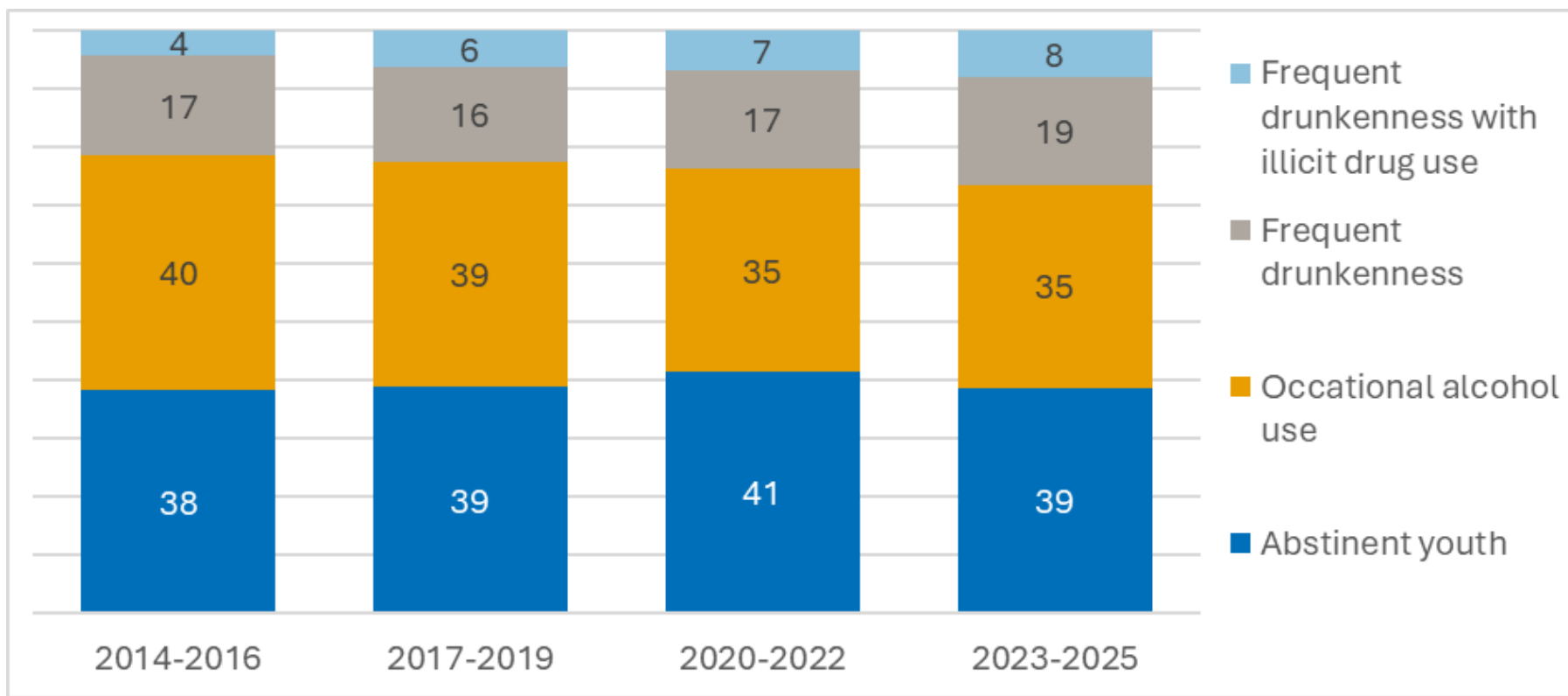
- Frihet, pusher grenser, slipper hemninger
- “Tør å være seg selv”. Sterkere identiteter
- Vennskap, felles erfaringer. Drikkehistorier binder sammen

No-Lo-trenden

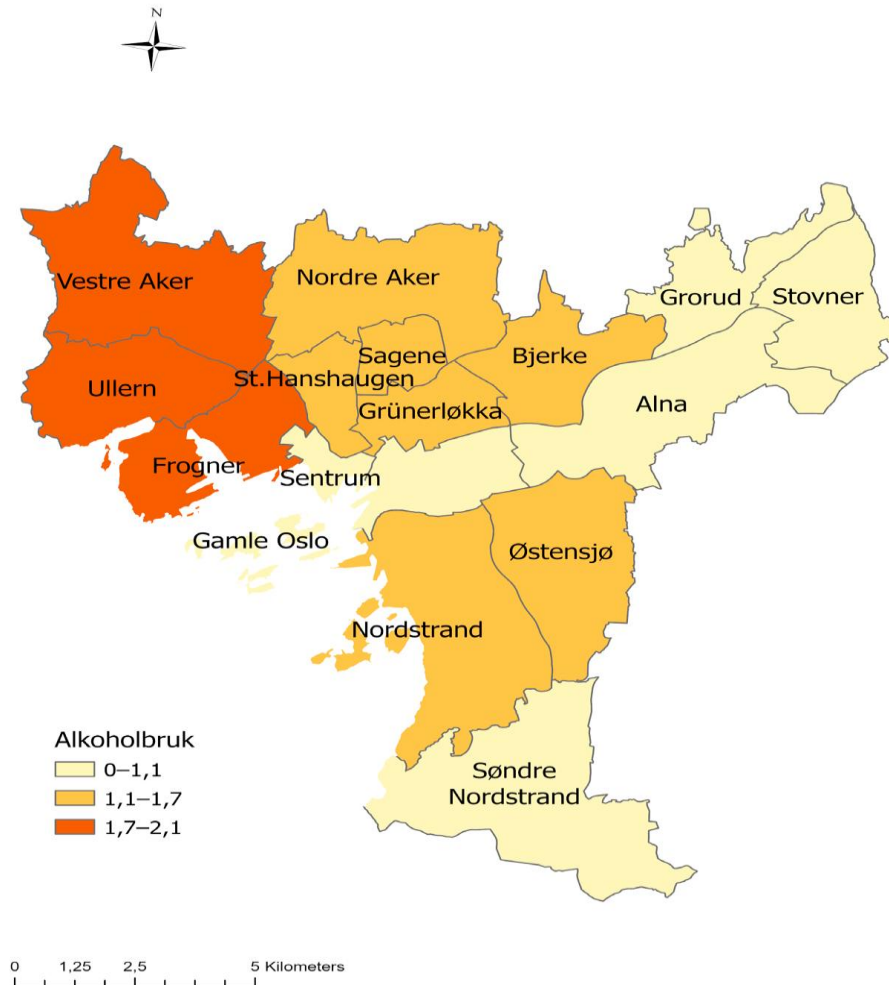

- Fra rundt år 2000 i mange land
- Alkoholfritt øker på Vinmonopolet
- Vertskapet bør ha alkoholfritt

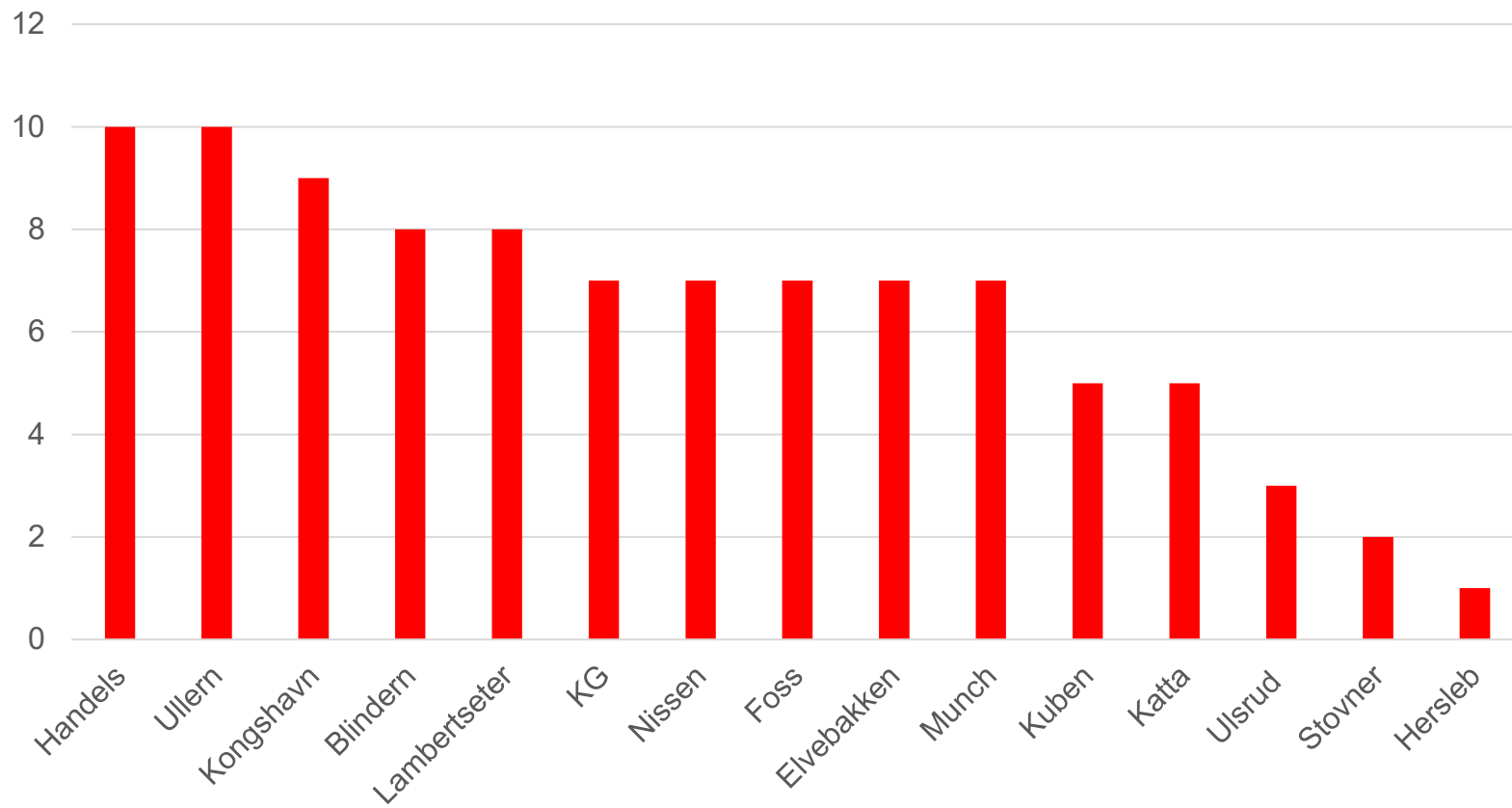
De siste ti årene: En god og en dårlig nyhet

Hvor drikker ungdom (16-18 år) mest?

Russeintensitetsindeks 2025 (viktighet, penger brukt, klær, buss)

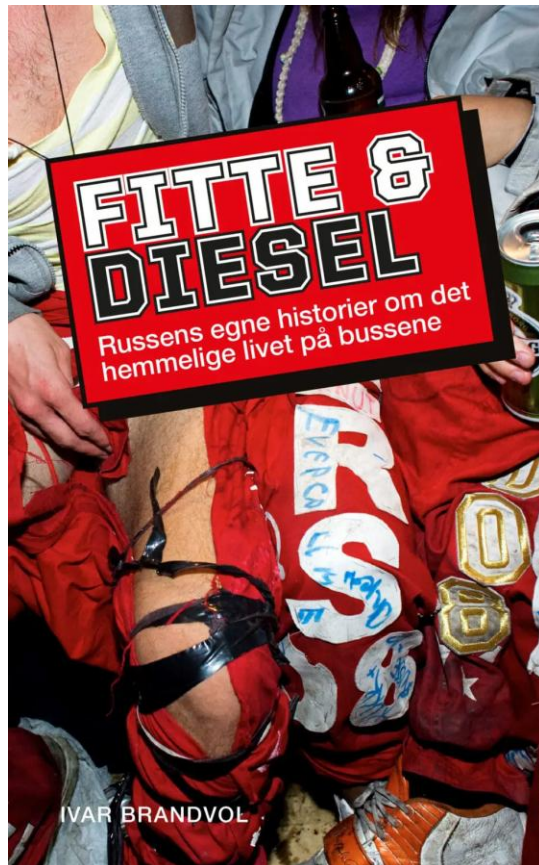

Russebussen endret alt, men under press Nattklubb på hjul – deltakelse øker rusen

Russebussens kraft

- Et hierarkisk system (A,B,C), ofte *same level* kjærestebuss
- Primærgruppe – SoMe, fester, bursdager, egne områder skolen
- Buss-kapitalen: prestisje, tilhørighet, sjekking og sex
- Noen ekskluderes
- Foreldregruppene splittes
- Mye alkohol, *hot spot* for kokain
- Usunn seksualkultur
- “Beef” /”denging”/ “vold”

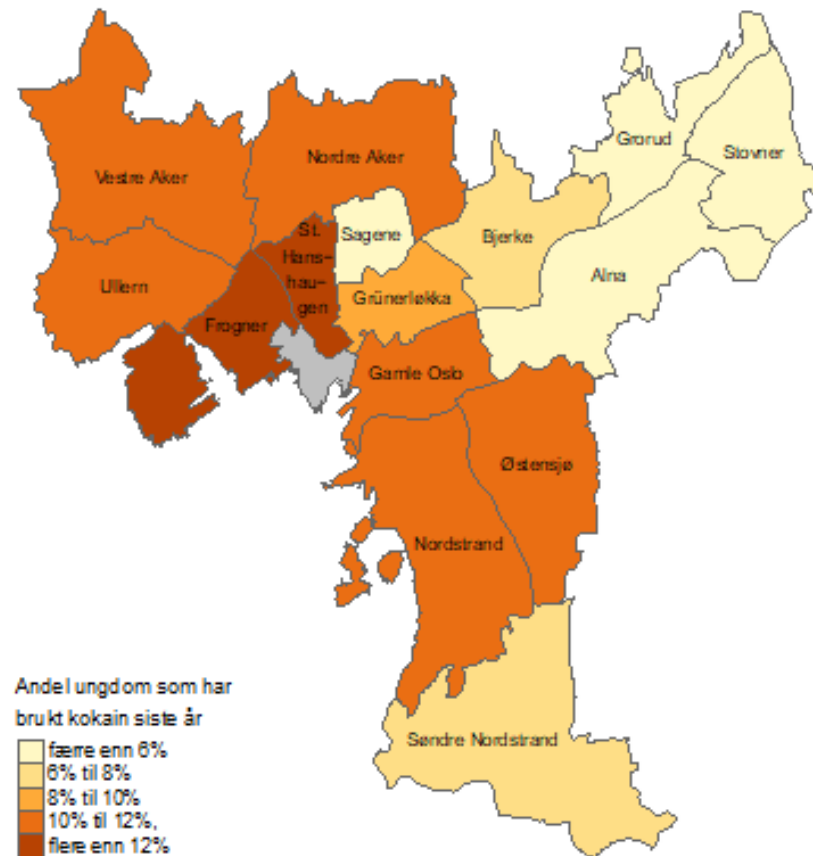
Russetid som *business*

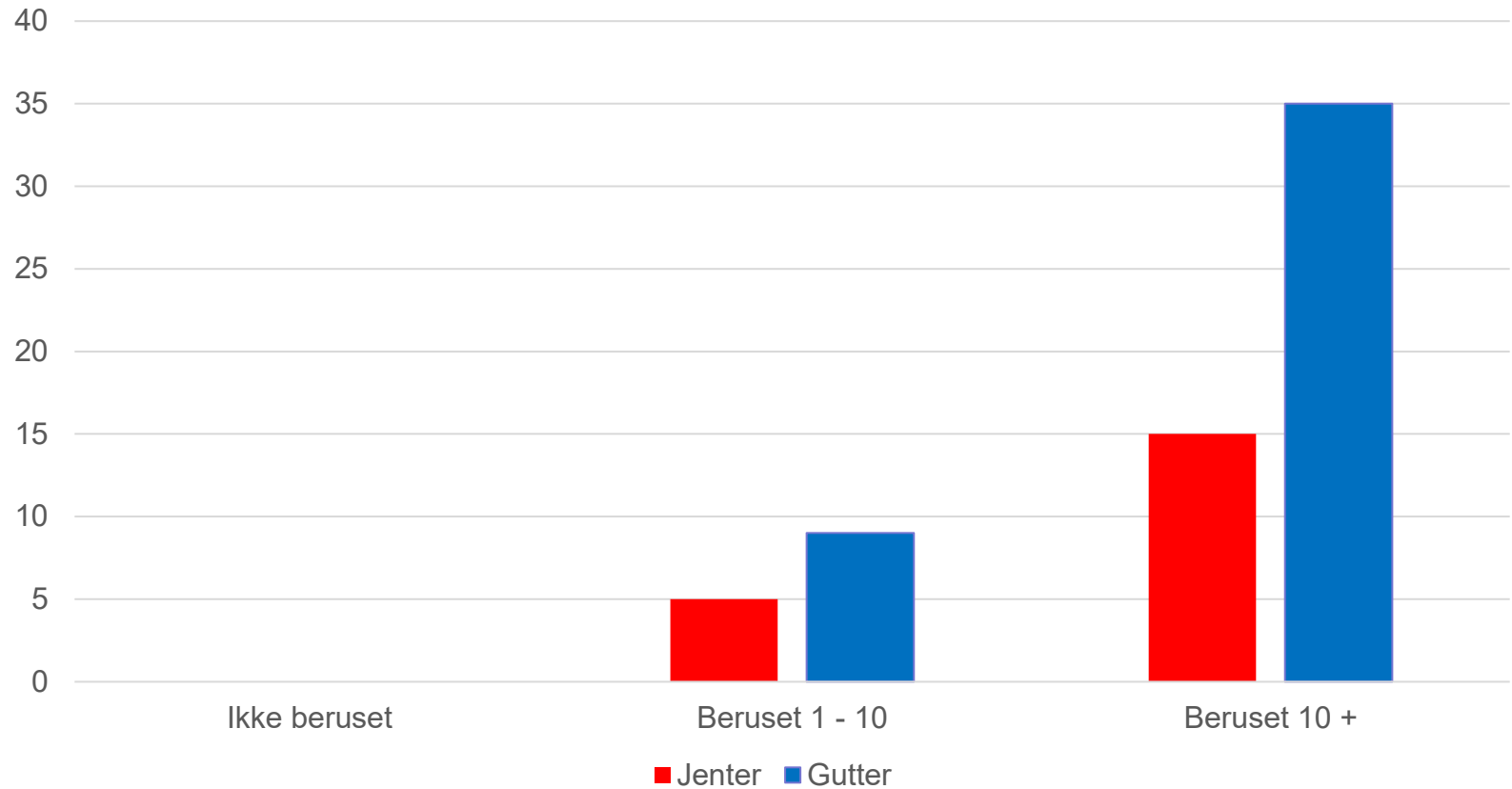
- Fem mektige bakmenn
- Industrien: 500 mill i året
- Tvilsomme kontrakter
- Hemmelige elev-kontrakter
- Livsfarlige busser
- Seksuell utnytting av jenter ned i 16-17års alder
- 2026: Russebuss, Niwiro og Sidestilt saksøker staten

Problemet med fylla: (i) ulykker, (ii) festovergrep, (iii) vold

Oslo: Bruk av kokain etter bydel

Fuktige festkulturer driver frem bruken av kokain

Kristian – svært velstående foreldre, hytte ved sjøen og på fjellet. 3. klasse. En av de mest populære.

Cola har en utrolig effekt, føler meg som en konge. Når du er der, på toppen, med masse energi, kan du hooke med de jentene du vil.

Hvorfor funker kokain så bra i *Top boy culture*?

«Kokainritualene gir et hemmelig fellesskap»

«Du er full midt på natten, men blir skjerpa og klar.»

«Blir helt euforisk, selvsikker, prater, danser»

«Bra når du *hooker*, har fått fet *body count*.»

«Du får adgang til de kule. Vanskelig å si nei.»

Hedvig 16 år: Fikk bli med på den aller kuleste festen

Ble altfor full. Steffen gikk i 3. var kulest på skolen, brukte masse kokain. Dro meg opp på et soverom. Av med klærne, hadde sex med meg. Jeg var så full at jeg ikke klarte å kle på meg selv. En venninne hjalp meg.

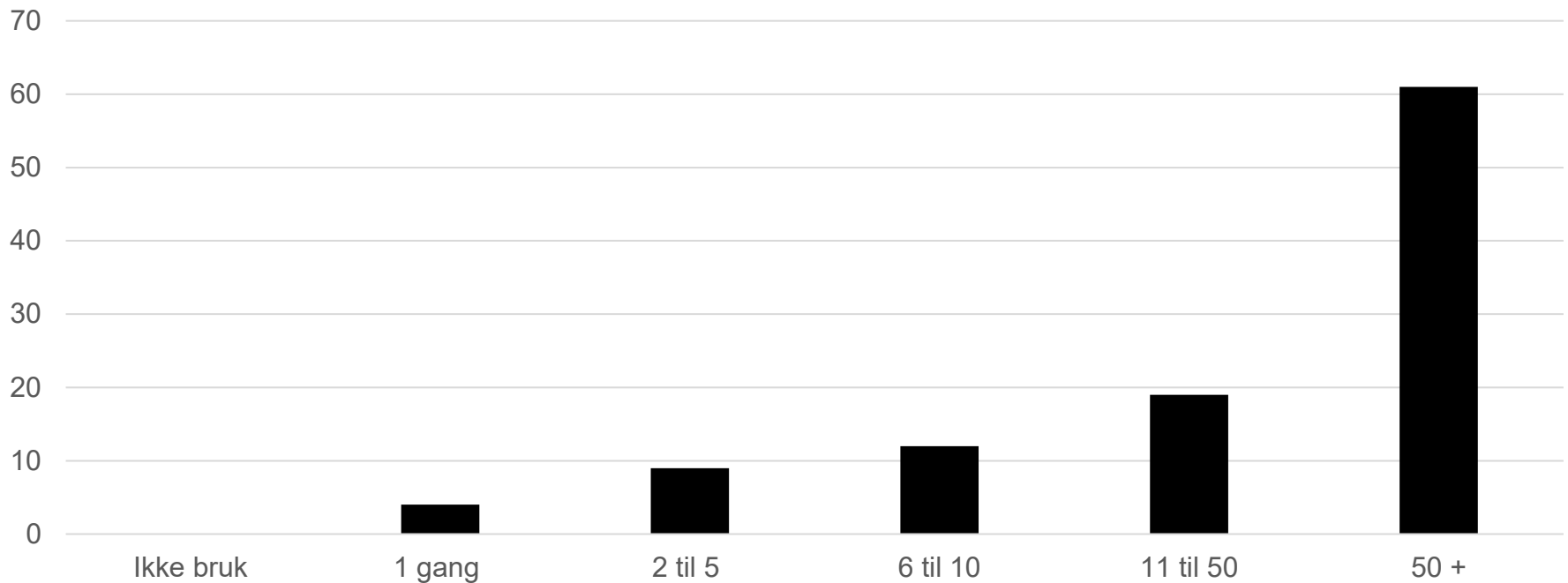
Ikke “frivillig, tydelig og informert samtykke”. En strafferamme på 2-4 år?

Kristian: “Skisesongen slutter i juni”. Men ikke for alle

Bruk mot sannsynligheten for å ha solgt cannabis/kokain

Til foreldrene som **kollektiv**

- Sjekk det ut: etableres det bussgrupper/konsepter?
- Hvem får være med/ hvem holdes utenfor?
- Sjekk alle avtalene juridisk. Ofte store beløp.
- Er det hemmelige kontrakter innad i ungdomsgruppene?
- Stemningen kan være god i vg1, men kanskje andre venner i vg2?
- Alternative konsepter? No-Low? Sy klær selv?

Sju rusvettregler: snakk om det **sammen med** tenåringen

- 1. No-low kan være kult. Måter å støtte det?
- 2. Ikke drikk sprit. Mer ulykker, vold, forgiftning
- 3. Ikke drikkeleker og shot-konkurranser. Det samme.
- 4. Farene: Ulykker. Jenter: festovergrep (gutter utøvere). Gutter: vold.
- 5: Ikke alkohol + illegal rus. I noen tilfeller dødelig (opioider; GHB).
- 6. Kokain er farlig. Akutte skader, avhengighet.
- 7. For all del: Ikke dealing – hårfine grenser til “farlige kriminelle”.